

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărandeana”, „Zlăgnea”, „Agricola”,
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LAPÉDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 20 Ianuarie 1907.

Nr. 3.

Băncile ca propagatoare ale culturii și bunăstării.

Oricine a urmărit deviza, ce rând pe rând și-a pus fiecare institut financiar românesc la înființarea sa, a putut să se convingă, că toate, fără excepțiune, au marcat expres în statute dispozițiunea de a stăruî pentru ameliorarea situațiunii poporului nostru.

Credincioase frumoasei devize ce și-au pus, institutele noastre financiare au și lucrat și lucrează pentruca să satisfacă această dispozițiune.

Mai bine însă se poate vedea cum se stăruie la punerea în practică a numitei dispozițiuni salutare tocmai la finea anului, când prisosul, mult puțin, al institutelor noastre financiare, ar fi să se reverse barem în formă de mici păraie, dacă nu se poate încă ca o rouă bună sau ca o ploicică generală asupra ogorului nostru însetat.

Așa ar fi să fie, dar nu e așa.

Adevărat că trebuințele noastre de tot felul sunt nenumărate. Biserici și școale sărace, societăți de binefacere și culturale lipsite, comune năpăstuite de foc și secetă, studenți săraci, indivizi nefericiți, etc. Ori unde poate ajunge câte o fărâmătură, prinde bine.

Nu e însă mai puțin adevărat, că modul, cum până acum s'a făcut întrebuițare de cuota menită pentru scopuri culturale și de binefacere, nu este cel mai potrivit.

Tocmai din acestea conziderațiuni această scădere a distribuirii numitei cuote a fost relevată și cu alte ocazii în coloanele revistei noastre.

Abia sunt trei ani de când s'a făcut apel la băncile noastre în scopul creării unui fond cultural general, administrat de „Asociațiune”, care eră contemplat cam ca și cel

asupra căruia se stăruie în articolul cu titlul „O idee” din numărul trecut al revistei noastre. Și care este rezultatul aceluia apel bine documentat? Acela, că „Fondul cultural al băncilor române”, administrat de „Asociațiune”, la finea anului 1905 eră de K 277.50.

Pe cum se vede, ideea nu a aflat deocamdată răsunset decât la 2—3 din băncile noastre.

Aceasta nu va să însemneze însă, că ideea nu a fost bună. Din contră faptul, că acum se sulevează de nou ideea concentrării cuotei pentru scopurile culturale, ne face a crede că ideea concentrării în sine este bună, ori poate singură bună. Atâta numai că până acum nu s'a găsit formula cea mai potrivită pentru realizarea ei. În urmare băncile noastre au stăruit și pe mai departe pe calea apucată, distribuind cuota de binefacere ca și în trecut, fără să contribue barem și cu o sumă mai mică la augmentarea numitului fond cultural al băncilor. Și aceasta au făcut-o, poate, pe motivul de a nu depăși prea mult cercul de interese al clientelei sale, și pentruca să se poată zice celor ce li-se tind ajutoare: „ale tale dintru ale tale”.

Dacă nu s'a putut deslegă chestiunea în modul proiectat acum trei ani, poate se va află chip și mod de a se deslegă acum, fie, cum se zice în articolul „O idee”: „ca cuotele de binefacere ce le votează singuraticile institute, să se adune într'un mare fond central, de unde apoi după un plan bine chibzuit și în mod sistematic ajutoarele să se împartă exclusiv pentru edificarea de școale în localități unde este mai mare lipsa adevărată, și unde ele sunt reclamate și de împregiurările excepționale în cari trăim”; fie în altă formă.

Noi am propune un alt mod de deslegare a chestiunii. Anume, având convingerea, că barem la o parte a cuotelor de binefacere trebuie să i-se deo o destinație

mai bună în serviciul masei mari a popoului; având în vedere că ajutorul dat în grabă e îndoit mai folositor; având în vedere și împrejurarea, că ceea ce dă fiecare bancă să se întrebuițeze mai ales în cercul clientelei sale, cum și ca să se pornească o acțiune generală unitară în o direcție neapărat trebuincioasă cultivării poporului nostru, — toate aceste avându-le în vedere credem că o parte a cuotei de binetacere ar trebui destinată încă acum *prelegerilor populare îndeosebi celor economice*.

Credem că aceasta ar fi cea mai potrivită modalitate a întrebuițării cuotei culturale pentru că:

1. Prin prelegerile populare cărțurarii au ocazie a veni în atingere cu poporul. a-l feri de pericolele de care este amenințat, și a-i arăta căile cele mai bune pentru ameliorarea sortii sale, îndeosebi a-i stă întru ajutor la înființarea de însoțiri economice de tot felul, la înființarea de biblioteci populare etc.

2. Influențând în chipul acesta asupra adulților, credem că ne va succede să dăm un impuls spre bine și chestiunilor școlare și bisericești, cari instituțiuni, în cele din urmă, tot poporul are să și-le susțină din puterile proprii.

3. Știm că „Asociațiunea“ a început din anul trecut și continuă a organiza prelegeri pentru popor destinând în acest scop suma de K 2000 — pe an și cărți din editura sa pentru întemeierea de biblioteci populare. Dacă la acțiunea pornită de „Asociațiune“ se vor asocia și cele peste 100 de bănci ale noastre, destinând toate împreună barem K 8—10,000 în scopul prelegerilor populare, nu ne îndoim că s'ar putea face un lucru din cele mai bune și folositoare.

După un calcul făcut de d-nul C. Popp, harnic colaborator al acestei reviste, băncile noastre au fost destinate pentru scopuri culturale și filantropice la finea anului 1903 K 82,739, iar în perioada dela 1899 — 1903 în total K 343,133. Acum suma destinată pentru aceste scopuri este, natural, mult mai mare. O parte din aceasta, circa K 8—10,000 s'ar putea ușor destina în scopul prelegerilor.

La aceste prelegeri ar trebui apoi să se asocieze toți oamenii noștri de bine de pretutindeni: canonici, asesori conzistoriali, vicari, protopopi, preoți, învățători, profesori, advocați, medici, ingineri, silvicultori, funcționari de bancă și mai ales toți aceia cari au pregătiri pe terenul agriculturii.

Așa doară am putea isbuti să mișcăm poporul din letargia în care se găsește și

să-l interesăm pentru toate chestiile folositoare singuraticului și obștei.

Chestiunea, ce am apreciat aici, este în tot cazul de o importanță capitală și vrednică să fie apreciată după merit.

De aceea sperăm că se va și găsi un mod de deslegare a ei până nu va fi prea târziu. S.

Anul economic 1906.

Anul 1906 poate fi numit cu drept cuvânt un an al prosperității și avântului pe terenul economic.

În Europa, ca și în țările transoceanice, cu un cuvânt în lumea întreagă. pretutindenea, pulzul vieții economice a bătut în anul expirat mai intenziv ca ori când până acum, și progresele realizate în anul 1906 de unele țări pe terenul economic se pot numi prin cifrele de record, ce au atins, deadreptul uimitoare.

Cauzele acestei prosperități generale sunt a se căuta în prima linie în uriașa dezvoltare a industriei în toate părțile lumii, dar îndeosebi în Germania, Anglia și America, urmată de scumpirea brațelor de muncă și a prețului a număratoase materii prime și fabricate; apoi în creșterea extraordinară a circulațiunii și veniturilor întreprinderilor de transport și nu mai puțin în creșterea trebuințelor și puterii de consumațiune a popoarelor, semne ale unei culturi mai înaintate și a unei bunăstări materiale în creștere.

Ameliorarea generală a situației materiale a popoarelor în ultimii ani și în special în anul expirat, nimic nu o dovedește mai evident, decât faptul, că pretutindeni depozitele spre fructificare ale casnelor de păstrare și încassările de contribuțiuni ale statelor sunt în constantă creștere. Franța d. ex. a încassat în anul 1906 aproape cu 30 mil. franci mai multe dări directe; budgetul Italiei prezintă un excedent de 54 mil. Lire; în Prusia asemenea au crescut încassările de dări cu 700 mil. mărci, iar în Austria s'a preliminarat pentru anul proxim la dări directe cu 23 mil. mai mult. Nu mai puțin au crescut încassările de dări și s'au înmulțit depozitele spre fructificare și la noi în Ungaria, unde afară de acestea îmbunătățirea stării materiale îndeosebi a poporului agricol o ilustrează și prețurile cele mari, ce se oferă și realizează la vânzările de pământ.

Trecând în revistă ramii economice mai principali putem constata, că pentru *agricultură* anul 1906 a fost unul din anii cei mai favorabili. În toate țările, aproape fără excepțiune, recolta a fost excelentă și prețul produselor agricole, anume a celor secundare și a vitelor în creștere. Ungaria în special s'a bucurat în 1906 de o recoltă atât de abundantă, cum alta asemenea n'a avut de două decenii încoace. Eată câteva cifre asupra recoltei de cereale din anii 1905 și 1906:

	mii de măși metrice	
	1906	1905
grâu	51·69	42·87
săcară	13·77	13·74
orz	14·52	13·60
ovăs	12·60	11·32
porumb	41·10	23·89
cartofi	54·57	45·78

Valoarea totală a producțiunii agricole a Ungariei trece peste 2¼ miliarde.

Activitatea pe terenul *industrial*, cum am zis și mai sus, nicicând n'a fost atât de intensivă ca în 1906 și a luat în unele țări dimensiuni până aici neînchipuite. Pentru a ne putea face o idee de întezitatea producției mondiale în anul expirat, relevăm, că producția de cărbuni de peatră în țările principale de producție este evaluată la 800 mil. tone, a ferului brut la 47 mil. tone, a oțalului la 7 mil. tone, iar valoarea totală a produselor industriale a statelor principale de producție este evaluată la K 100 miliarde pe an.

Ce privește în special Ungaria, spiritul de întreprindere a început a se deștepta și potență și la noi, dând un impuls mai puternic activității pe terenul industrial și aceasta mai cu seamă în vederea separației economice de Austria și a însemnatelor avantaje, ce le asigură întreprinderilor industriale, nou creată lege industrială. În cursul anului expirat s'a asigurat fondarea a 15 mari fabrici noue, între cari sunt: o fabrică de articoli de galanterie de piele, o fabrică de stofe de mătase, o fabrică de dantele, etc. Capitalul investit în aceste întreprinderi nou se urcă la K 20 mil., iar numărul lucrătorilor ocupați în ele la 3500. 11 din fabricile existente au fost mărite cu o investiție de $4\frac{1}{2}$ milioane, prin cece efectivul lucrătorilor a crescut cu 600 de persoane. Cu mașini au fost ajutate 22 de fabrici, iar industriei mici i-s'au asignat ca ajutor K 343,000 în bani; afară de aceasta s'au distribuit la 94 mici industriași mașini și unelte.

Este prea natural, că dacă agricultura a avut un an bun, cum n'a avut de mult și industria a luat preutindeni un avânt atât de însemnat ca cel schițat mai sus, *circulațiunea comercială* internațională încă a trebuit să ia dimensiuni extraordinare. În privința aceasta anul 1906 de fapt a fost un an de record, precum se vede aceasta din cifrele următoare: în Anglia importul anului trecut a fost de 553 mil. funți st., exportul de 344 mil. funți st., rezultând la circulațiunea totală o creștere de 44 mil. funți st. Franța a avut un import de 4600 mil. și un export de 4500 mil. și în circulațiunea totală o creștere de 610 mil. În Germania s'a cifrat importul cu 42,776.4 mil. tone, iar exportul cu 32,661 mil. tone, cu un plus de 4 mil. tone. Austro-Ungaria a avut până incl. finele lui Septembrie a. tr. un import de K 1664.4 mil. și un export de K 1661.9 mil., crescând circulațiunea cu K 232.4 mil. Bilanțul comercial al Ungariei pe lunile Ianuarie—Noembrie a. tr. prezintă următoarele cifre:

din cari revin asupra
Austriei:

Import	K 1,331.637,811	K 1,030.693,116
Export	1,341.412,043	977.866,567

Importul a crescut cu K 106 mil., iar exportul cu K 101 mil.

Remarcabilă a fost în circulația comercială a anului trecut scumpirea extraordinară a prețurilor articolilor principali de negoț, cum sunt: ferul, cărbunii, bumbacul, pielea, lâna, toate metalele etc., dintre cari la unele prețurile s'au urcat cu 15—20—30 și chiar 50%. O stabilitate și chiar reducere a prețurilor s'a observat numai la cereale, zăhar, cafea și alți câțiva articoli.

Ce privește *finanțele*, anul 1906 cu etalonul său urcat, provocat și el de colosala creștere a producției, a fost puțin favorabil pentru emisiuni publice. Cu excepțiunea împrumutului rusesc de 2200 mil. franci la care pentru primadată a participat în măsură mai mare și monarhia noastră și abstrăgând de converziunea rentei italiene, alte operațiuni financiare mai

mari n'au avut loc în 1906. Cu atât mai vie a fost însă activitatea pe terenul emisiunilor private, cari s'au cifrat în Anglia cu 154 mil. funți st., în Franța cu 3600 mil. franci, în Germania cu 2800 mil. mărci și în Austria cu K 605 mil., și în fine în Ungaria cu K 280 mil.

Fondările nouă din Ungaria în 1906 prezintă următorul tablou:

	Capital în coroane
69 bănci	20.050,000
57 casse de păstrare	8.812,000
101 întreprinderi industriale	59.346,200
12 căi ferate vicinale și societăți de navigațiune	35.241,200
4 societăți de asigurare	200,000
52 diferite societăți pe acții	6.449,900

Afară de aceste întreprinderi nou se mai fondat în 1906 539 asociațiuni, dintre cari 293 asoc. de credit, 205 asociațiuni de conzum și 41 asociațiuni de lăptărie.

Totalul capitalului societar al fondărilor nou din 1906 se urcă la K 130.098.400, față de K 100.335.100 în anul precedent. La suma de K 130.098.400 mai sunt a se adauge urcările de capital la 118 societăți în sumă de K 84.245.050 și a se detrage reducerile de capital de K 4.153.000, rezultă deci un total de K 210.190.000.

†

Institutele financiare ale naționalităților.

Di *Oldh* László nu și-a pregetat a face conscripția circulațiunii și a situației financiare a institutelor de bani române. Din aprecierea ce face, în legătură cu această conscripție, referitor la dezvoltarea institutelor financiare ale naționalităților, dăm aici următoarele:

Valahii și-au început acțiunea pe terenul financiar numai după intrarea erei constituționale, în anul 1871. Sașii însă cu mult mai înainte, doară ei au fost călăuzii valahilor, pentru că ei deja în 1841 au înființat „Cassa de păstrare generală sibiiană” cu un capital de (5000 fl.) K 10,000 și aceasta și de prezent întrece Institutul de credit fonciar sibiian înființat în anul 1872 cu un capital fundamental de K 1.014,839. Pe când depunerile acestuia fac K 5.8 milioane, ale aceleia fac 16.1 mil., împrumuturile ipotecare ale acesteia sunt K 45.2 mil., ale aceleia însă sunt K 43.5 milioane, câștigul aceleia K 222,209, ale acestuia însă K 200,247. Sașii n'au un număr mare de institute financiare, dar puține câte le au sunt bine conduse și bogate. Slovacia dela nord dispun de institute financiare respectabile în comitatele Pojon, Lipto și Turoț. Primul institut financiar l-au înființat în anul 1872 în Tirnavia (Nagy-Szombat), în 1879 în Rozsahegy, în 1886 în Turoczszentmárton etc. Institutele financiare slovace dispun de conziderabilul capital fundamental și de depunerile acestor trei institute, au deci toate condițiile, ca să se poată răspândi, să înființeze institute mai mici și să pătrundă cu ajutorul banului și cu puterea înspre regiunile curat maghiare.

Între cele trei naționalități cea mai ponderoasă este cea valahă. Ca naționalitate, ei sunt cei mai număroși. Lucrează conștiențios, cătră un scop determinat.

După această introducere spune că „Albina” cea periculoasă (?) din Sibiiu s'a înființat la 1871, „Aurora” la 1873 etc., — apoi continuă a spune că comitatele ungurești învecinate cu România toate sunt pline de institute financiare valahe. Înșiră câte astfel de in-

stite sunt în fiecare comitat, constatând că în 19 comitate sunt 113 institute financiare, afară de Insoțirile Raiffeisen și alte institute de credit mai nouă cu câte K 10—20,000 capital fundamental.

Fără zgomot, în liniște dau înainte și își înființează institute financiare în toate punctele, unde au de gând să cucerească.

...Oláh László arată circulația de afaceri a institutelor financiare române după comitate la finea anului 1904 astfel:

	Capital de fondare	Fond de rezervă	Depuneri	Cambii	Împrumut pe termen	Efecte	Câștig
Alba-inferioară	530,000	614,234	3,735,150	4,295,632	898,848	178,065	144,672
Bistrița-Năsăud	533,500	259,061	2,281,362	3,338,372	355,126	24,574	69,412
Brașov	520,000	69,082	1,789,619	1,952,125	—	44,595	59,652
Cluj	320,000	164,312	1,941,664	1,826,691	853,694	27,800	56,138
Făgăraș	519,557	201,106	2,274,353	2,865,501	124,883	—	74,213
Hunedoara	1,272,500	492,374	4,125,170	5,321,697	912,281	31,492	182,318
Murăș-Turda	200,000	58,804	548,534	492,466	299,920	—	23,326
Sibiu	1,437,631	445,364	16,099,907	16,176,859	6,770,219	3,054,632	319,842
Solnoc-Dobâca	380,000	132,030	858,039	1,932,343	249,751	—	65,001
Târnava-mare	243,300	15,070	286,296	448,284	119,808	10,131	19,519
Turda-Arieș	260,000	106,924	992,028	955,675	422,324	23,293	36,364
În 1885	1,660,000	83,930	3,406,716	2,298,418	—	3,559,594	—
" 1895	2,886,000	300,703	9,610,663	6,800,046	—	4,492,381	—
" 1904 a se vedea mai sus!							

Acești este rezultatul după trei decenii.

După câte zece ani progresul este următorul:

În 1885 1,660,000 83,930 3,406,716 2,298,418
 " 1895 2,886,000 300,703 9,610,663 6,800,046
 " 1904 a se vedea mai sus!

În adevăr după 35 de ani conducătorii Românilor pot să se bucure de un frumos rezultat.

După acestea arată îndeosebi situația celor mai de frunte institute financiare române din părțile ardelenene, anume: a „Albinei“, „Patriei“, „Ardeleniei“, și „Economului“, la finea anului 1905. Apoi continuă a arăta, că băncile românești nu au o așa mare importanță precum încearcă unii a le da. Spune apoi că deceniul ultim a fost al înființării de bănci, nu numai în ținuturile românești ci în toată țara. Răspândirea și dezvoltarea institutelor financiare maghiare a fost tot așa de rapidă, ba încă în general mai intensivă decât a celor românești. Unde este un institut financiar românesc, acolo stau față în față cu el câte două sau trei, adesea și mai multe institute financiare înfloritoare maghiare. Așa e ș. e. Aradul, unde față cu „Victoria“ sunt 5 institute financiare înfloritoare maghiare, dintre cari 3 la finea anului 1906 au emulat cu cea mai mare bancă românească, cu „Albina“; iar alte două bănci din Arad au întrecut cu mult pe a doua bancă românească, pe „Victoria“, anume una având o circulație de 15, iar alta de 12 milioane, pe când circulația „Victoriei“, a fost numai de 9 mil.

Aceeaș este situația și la Cluj. Acolo sunt 10 institute financiare maghiare independente cu o circu-

lațiune de câte 5, 10, 12 și 14 milioane. Asemenea este situația și în alte regiuni ca ș. e. în părțile Banatului, în Timișoara unde prima casă de păstrare din Timișoara are o circulație de 36 milioane, iar altele de câte 14, 12, 6 și 5 milioane. Față cu acestea stau trei institute financiare românești, cari toate împreună nu au o circulație de 5 milioane. Tot așa este și în Lugoj și în întreg comitatul Caraș-Severinului unde sunt cele mai multe institute financiare românești, cu o circulație totală de vr'o 5 milioane față de cele maghiare etc. cu o circulație de 18 milioane.

În părțile ardelenene — excepționând comitatele săsești — situația este în general tot așa. Dacă însă vom privi toate institutele financiare din țară, vom vedea, că circulațiunea unui singur institut financiar din Budapesta, a Primei case de păstrare patriotice din Pesta este circa de cinciori mai mare decât a tuturor institutelor financiare românești, pentru că, pe când circulația Primei case de păstrare patriotice din Pesta este 744 milioane coroane, circulația tuturor institutelor financiare române este aproape numai 160 milioane.

Nu mai dau și concluzia dlui Oláh. Aceste constatări sunt atât de clare, că deschid ochii tuturor și arată și celor mai îndărătnici, că noi abia satisfacem nevoile poporului nostru, necum să mai avem și poftă de cuceriri. (După „Erd. Gazda“). +

Bilanțul băncii austro-ungare.

În anul expirat de gestiune aproape fiecare poziție a bilanțului băncii noastre de emisiune a ajuns cea mai înaltă cifră din întreg trecutul ei, și este prin urmare natural ca și venitul curat de 21.189 milioane coroane, cu care se încheie acest bilanț, să prezinte tot asemenea o cifră neobicinuită în anele băncii. Față de anul 1905 venitul anului 1906 arată o creștere de aproape 8 milioane. Acest rezultat se datorează cu deosebire creșterii însemnate și revirementului la împrumuturi și numai în rândul al doilea procentului mai urcat, pentru că afară de Banca Franciei, dintre toate celelalte institute mari de emisiune, Banca a. ung. a susținut cel mai scăzut etalon. Singur la ramul escontului a realizat banca un venit brut de aproape 24 milioane cor. adecă cu aproape 10 mil. cor. mai mult decât în 1905. Condițiunile sub cari s'a prolongit privilegiul băncii în 1899 și anume dispozițiunea aceea, că din venitul care trece peste 6 procente numai 1/3 parte le compete acționarilor se dovedește foarte avantajoasă pentru administrația celor 2 state. Din venitul anului 1906 revin celor 2 părți ale monarhiei 6.1 mil. coroane și anume 3.49 milioane Austriei și 2.6 milioane Ungariei, iar drept contribuțiune după biletele puse în circulațiune 470,000 coroane, și din darea de dividendă și diferite competențe alte aproape 3 milioane coroane. În total primesc deci cele 2 guverne dela bancă rotund 9.5 milioane față de 5.1 milioane în 1905. Dividenda face 90.4 cor. sau 6.457% de acțiune față de 70.2 coroane sau 5.01% în 1905 și întreaga dividendă face 13.5 milioane coroane.

Decând există Banca Austro-ungară numai în anul 1873 câștigul curat al ei a fost mai mare decât în 1906 anume 21.67 mil. cor., dividendă a fost atunci de 134 coroane sau 11.1% de acțiune. Banca are un capital social mai mic, iar nominalul acțiunilor, în prezent de 1400 coroane eră cu 200 cor. mai mic.

Tot în ședința în care s'a prezentat bilanțul pe

1906 și s'a discutat activitatea băncii în anul expirat conziliul general a avut deosebită satisfacțiune a ascultă o adresă a gremiului comercial din Viena, în care se exprimă ezeutivei cea mai călduroasă mulțămită pentru conducerea înțeleaptă și favorabilă ce privește etalonul pentru toate cercurile economiei. Cu satisfacțiune se amintește împrejurarea, că banca noastră de emisiune față cu 7 procente în Berlin și 6 procente în London a fost în stare să rămână la $4\frac{1}{2}\%$ de unde a rezultat o diferență față de Berlin de $2\frac{1}{2}\%$ de care a beneficiat industria.

Precum în timpul celor mai dificile constelațiuni pe piețele internaționale, banca a știut să-și susțină o pozițiune excepțională, tot asemenea dela finea anului trecut incoace situațiunea ei s'a ameliorat mai rapid și mai esențial, decât a oricărei alte bănci. Circulațiunea de bilete supuse la dare s'a terminat deja; în Escont se așteaptă în cursul săptămânei a doua din Ianuarie încassări de 150 milioane față de cereri mult mai modeste, tot așa în Lombard se prevede o creștere constantă a încassărilor.

Ingrijitoare se prezintă momentan numai *referințele în piața devize/or*. Cererile în devizele Paris, London și Berlin, au crescut deodată; noroc că banca dispune de mijloace de plată străine suficiente și poate satisface destul de ușor aceste cereri.

Pe piețele externe se observă deja o stagnare în scăderea etalonului. Atențiunea generală este îndreptată asupra Parisului, care până în timpul din urmă s'a distins prin cea mai mare abundență de numărare și unde în prezent s'a ivit oarecare iritațiune. Se vorbește chiar că banca Franciei va urca procentul pentru lombard dela $2\frac{1}{2}$ la 4. Un asemenea pas ar fi în tot cazul semnificativ, dat fiind că Banca Franciei, din conziderațiuni fiscale cultivă special lombardul.

În ședința proximą, proiectată a se ține încă în luna aceasta în Viena, conziliul general al Băncii austro-ungare se va ocupa cu raportul pentru adunarea generală a acționarilor și cu stabilirea programei pentru adunarea generală. Fiindcă privilegiul acordat expiră cu finea anului 1910, în sensul articolului 105 din statut, banca trebuie să se declare cu trei ani înainte de expirarea privilegiului, dacă are de cuget să inoiască privilegiul și cel mult cu doi ani înainte de expirarea termenului să înceapă pertractările. Adunarea generală proximą va avea deci să se ocupe deocamdată cu partea primă adecă să se pronunțe dacă în principiu este învoită să inoiască privilegiul. În această privință conziliul general va prezenta adunării generale proxime o propunere corespunzătoare.

Astăzi situațiunea generală este cu totul alta, decât la încheierea privilegiului pe acești 10 ani din urmă. Atunci banca în acelaș timp, când adunarea generală a dat autorizare conziliului general să înceapă tratativele pentru inoirea privilegiului, a fost invitată, prin 2 note identice din partea celor 2 guverne, a-și prezenta propozițiunile sale pentru începerea tratativelor. Acum banca poate primi autorizare dela acționari de a întreprinde primii pași pentru inoirea privilegiului și cel mult poate aduce la cunoștința locurilor competente această intențiune a sa, dar nu se poate baza pe nici o declarațiune a celor 2 guverne, pentru că până acum ele n'au ajuns de acord în chestiunea băncii. Știm că guvernul ungar a luat în programul său atât separarea teritoriului vama cât și separarea băncii adecă independența comercială și de bancă. Este însă probabil, ca să se amâne ambele chestiuni, pe acelaș termen, adecă atât separațiunea economică cât și cea financiară să se realizeze deo-

dată în 1915 respective 1917. Guvernele sunt chemate să se pună în contact asupra acestei chestiuni, și numai după ce s'a ajuns la un rezultat pozitiv, devin actuale hotărârile adunării generale a Băncii Austro-ungare. (—n.)

Părerii contrazicătoare asupra comitetului de supraveghiere.

În Germania s'a dezvoltat de curând între două reviste de specialitate o interesantă polemie asupra valorii ce este a se atribui comitetelor de supraveghiere, ca organe legale de control ale societăților pe acții.

Anume revista „Deutscher Oekonomist“ cere dreptul *desființarea comitetului de supraveghiere*, ca o instituțiune, care nu este și nu va fi nicicând în stare a-și indeplini chemarea conform legii.

Articolul senzational al numitei reviste, primit în unele cercuri cu satisfacție, în altele cu indignare, aduce pentru desființarea comitetului de supraveghiere următoarele argumente: comitetul de supraveghiere nu-și poate indeplini chemarea:

1. Pentru că controlul mai sever, ce ar fi să-l exercieze ar contribui și stângeni în măsură insuportabilă manipulațiunea și administrațiunea indeosebi a întreprinderilor mai mari.

2. Pentru că aceasta ar pretinde dela membrii comitetului de supraveghiere o muncă, pe care în cele mai puține cazuri sunt dispuși și în stare a o presta.

3. Pentru că ingerința organelor de control ar nimici total independența și dreptul de inițiativă a direcțiunii.

4. Pentru că susținerea comitetului de supraveghiere este costisitoare; tantiemele plătite membrilor acestor organe se pot evalua la 6 milioane mărci la an.

5. Pentru că între direcțiune și comitetul de supraveghiere trebuie să existe o relație de încredere reciprocă; până există aceasta nu poate fi nici vorbă de un control mai eficace și minuțios; iar când încrederea a încetat, atunci se nasc între cele două organe, spre dauna întreprinderii, neînțelegeri, cari se pot curmă numai cu abzicerea unuia sau altuia dintre ele.

6. Activitatea comitetului de supraveghiere deja din motivul acela nu poate corăspunde recerințelor legii fiindcă o corporațiune nicicând nu poate exercia un control eficace; dacă unii membrii singuratici ar avea aplicare și capacitate pentru așa ceva, dar ceilalți nu, atunci controlul mai sever propus, cade.

7. Comitetul de supraveghiere — dacă este compus din specialiști — obicinuește a da direcțiunii și sfaturi, ba unii membri influenți ai lui funcționează chiar și ca mijlocitori în afaceri mai importante. Unde comitetul de supraveghiere se ingerează în modul acesta în conducere, acolo controlul eficace și sever este eschis.

8. Funcțiunea de membru al comitetului de supraveghiere fiind o ocupațiune secundară și nu principală nimeni nu se angajează la împlinirea ei cu neglijarea afacerilor sale proprii.

9. Membrii comitetului de supraveghiere fiind aleși de regulă dintre acționari, de cele mai multeori dintre acționarii mari, și aceștia fiind înșiși interesați materialicește, se vor feri de scotocirea relelor descoperite, ca nu cumva ajungerea acelor în publicitate să discrediteze întreprinderea.

10. În timpul din urmă s'a generalizat părerea,

ca comitetele de supraveghiere să caute a-și împlini mai bine chemarea luând în ajutor revizori specialiști. Dară dacă se aplică revizori specialiști, atunci nu este nici o lipsă de comitetul de supraveghiere, ba este chiar păgubitor să existe acest organ, pentru că adeseori conturbă pe revizori în lucrarea lor și prin îndrumările ce le dă, îi împiedică în libertatea lor de acțiune.

Față de aceste păreri ale revistei „Deutscher Oekonomist“, o altă revistă de frunte „Zeitschrift für Actiengesellschaften“ ia comitetul de supraveghiere în apărare, zicând că motivele aduse sunt de ordin inferior, pe baza cărora nu este permis a trage la îndoială valoarea comitetului de supraveghiere. Este un merit incontestabil al comitetului de supraveghiere, că societățile pe acții se desvoaltă pe baze solide și au fost ferite de crize periculoase. Comitetul de supraveghiere formează elementul conservativ în organizmul societății pe acții, care dă sfaturi, aci aprobă, dincolo oprește, resp. împiedică anumite fapte. A fost o idee bună a legislativei, de a compune organul de control din persoane interesate la întreprindere. Indiferentismul adeseori reprob al acționarilor este contrabalansat prin cercul acelor bărbați, cari poartă la inimă prosperitatea societății și cum dovedesc faptele iau parte adeseori și la soarta acelora. Nu este adevărat, că comitetul de supraveghiere nu este în stare a-și îndeplini agendele de control, cu cari este investit prin lege; la aceasta trebuie numai voință, eventual luarea în ajutor a unor persoane auxiliare specialiste. Și administrația întreprinderilor mari poate fi controlată, doar și administrația statului se controlează cu succes. Dealtcum comitetul de supraveghiere poate fi investit prin statute și cu alte agende decât cele prevăzute în lege, d. ex. se poate enunța prin statute, că la tranzacțiuni mai mari, direcțiunea se poate angaja numai cu invoirea prealabilă a comitetului de supraveghiere. În cazul acesta organul de control ajunge în contact mai intim cu administrația și este în poziție de a limita activitatea prea vioaie și deci periculoasă a direcțiunii.

Cine cunoaște manipulația internă a întreprinderilor mici și de mijloc, acela desigur s'a convins de succesul real al activității comitetelor de supraveghiere. Aserțiunile, că controlul conturbă în mod nesuportabil mersul administrației, nimicește independența și dreptul de inițiativă al direcțiunii, impunând în același timp comitetului de supraveghiere o muncă grea, n'au nici o bază și astfel de motive se pot invoca numai pentru a scuza pe membrii organelor de control culpabili de neglijarea obligamentelor lor. Este adevărat că o întreprindere mare nu o pot controla cu succesul recerut 4 ori 6 membrii ai comitetului de supraveghiere; spre scopul acesta se recer 20-24 de persoane și o împărțire rațională a muncii, nu este însă de vină nici legea și nici instituțiunea comitetului de supraveghiere, că societățile pe acții — cu considerare la prea marea împărțire a tantiei — nu și compun organul de control din un număr corespunzător de membri, ci de vină sunt acționarii.

♂

JURISDICȚIUNE.

Votul acționarilor interesați în adunarea generală. În adunarea generală a unei societăți pe acții urmând la ordinea de zi aprobarea raportului direcțiunii și a bilanțului, precum și votarea absolutului pe seama direcțiunii și a comitetului de su-

praveghiere — din totalul de 571 voturi date, au votat 37 cu *nu* și 531 cu *da*. Tribunalul comercial și cambial din Budapesta cu toate acestea a nimicit hotărîrea adunării generale, pe motiv, că din cele 571 voturi, 525 au fost date de membrii direcțiunii, iar aceștia după natura lucrului fiind interesați, nu au fost în drept să voteze nici în numele lor propriu și nici ca plenipotențiații altora. Numărul voturilor valide s'a redus astfel la 46, dintre cari 37 votând cu *nu*, minoritatea s'a transformat în majoritate, deci hotărîrile adunării generale aduse contra părerii majorității au trebuit nimicite.

Tabla reg. a aprobat sentința instanței prime, Curia reg. din contră a anulat-o și sub Nr 999/1905 a enunțat ca valide hotărîrile contestate ale adunării generale.

♂

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Ianuarie 1907.

Svonurile despre apropiata reducere a etalonului oficial în Londra și Berlin semnalate și de noi în ultimul nostru raport, cum se vede n'au fost lipsite de bază, căci pe azi se așteaptă cu siguranță deciziunea Băncii Angliei în privința aceasta și în momentul când scriem aceste șire reducerea etalonului la 5% poate să fie dejă fapt împlinit. În Berlin reducerea etalonului, asemenea cu un procent întreg, se va hotări probabil în ședința de Luni a Băncii imp. germane. Discontul privat dejă s'a redus, anume în Londra la 4 $\frac{3}{4}$ % și în Berlin la 5%.

În piața internă de bani încă se observă o ameliorare a situației, întrucât băncile mari sunt mai puțin rezervate cu ofertele lor. Discontul privat variază între 4 $\frac{3}{4}$ % și 4 $\frac{1}{2}$ % și se va reduce probabil dejă în zilele proxime în mod simțitor.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Cordiana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Fofeldea. În ultima ședință plenară a direcțiunii acestui institut s'a hotărît urcarea capitalului societar la K 120,000 prin o nouă emisiune de 600 de acții în sumă de K 60,000. Aceasta va fi dejă a treia emisiune de acții, făcută de „*Cordiana*“ (înființată la 1897) a căreia capital societar original de K 30,000, a fost urcat mai pe urmă la 1899 la suma de K 60,000.

♂

„*Hosmăreana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Hosman (com. Sibiiului). Sub firma aceasta este pe cale a se înființa o nouă întreprindere financiară românească în comuna Hosman din comitatul Sibiiului. Adunarea generală de constituire este convocată pe 27 Ianuarie a. c. cu ordinea de zi uzitată și convocarea este semnată în numele fundatorilor de d-nii Nicolae Pinciu, paroh; Ioan Pampu, învățător și Ioan Vasile, învățător penz.

♂

„*Vulturul*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Dicio-sânt-Mărtin. Noua întreprindere financiară românească pe cale a se înființa sub firma de sus în Dicio-sânt-Mărtin și-a convocat adunarea generală de constituire pe 28 Ianuarie a. c.

♂

CRONICA.

Rugare. On. Direcțiunile ale institutelor noastre de bani sunt rugate să binevoiască a ne transpune imediat după încheiere câte un exemplar al bilanțului și contului lor de profit și pierdere pe anul de gestiune 1906.

Redacțiunea.

Posturi vacante. La „Sălăgiana“ din Jibou este vacant un post de oficial. Salar anual începător K 1000.—, termenul de concurs 21 Ianuarie a. c.

— „Fortuna“ din Rodna-veche (Ó-Radna) caută un controlor-contabil, cu salar anual începător de K 1000. Termenul de concurs expiră la 1 Februarie a. c.

— „Grănițerul“ din H.-Dobra a publicat concurs pentru ocuparea postului de cassar. Salar fundamental anual K 1000 și K 200 adaus de salar.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea din concursurile publicate între inserțiunile numărului nostru precedent.

Supracenzurarea periodică a hipotecilor.

La recercarea guvernului ultima adunare generală a asociației casselor de păstrare din marele ducat Baden s'a ocupat cu chestiunea, că oare n'ar fi consultat din punct de vedere al siguranței, a supracenzură din când în când imobilele, ce servesc ca acoperire la împrumuturile hipotecare. Adunarea generală a luat asupra acestei chestiuni următoarele hotărâri: 1. adunarea generală află folositoare și necesară supracenzurarea periodică a hipotecilor, o recomandă deci în atențiunea casselor de păstrare. 2. statorirea timpului și modului, când și cum să se facă astfel de revizuni să se lase la buna chibzuală a singuraticelor casse de păstrare. 3. amestecul organelor oficiale în această afacere ori efectuarea revizunii prin autoritățile de control ale statului, adunarea generală le află păgubitoare intereselor casselor de păstrare.

Bani noi de nichel. Ministrul de finanțe Werkerle a prezentat dietei în una din zilele trecute un proiect de lege, prin care guvernul cere autorizarea de a bate noue monete de nichel. Conform convențiunii privitoare la monetizare încheiată în 1902 între Austria și Ungaria suma monetelor de nichel à 10 și 20 fil. a fost fixată la K 60 milioane, din care sumă cad asupra Austriei 42 mil. și asupra Ungariei 18 mil. Abstrăgând de o mică rezervă, întreg contingentul acesta a fost pus, încetul cu încetul, în circulațiune și acum s'a ivit trebuința a urcă suma banilor de nichel amăsurat trebuințelor circulațiunii. Planul guvernului este, ca pe baza noii convențiuni, cele două state ale monarhiei să bată laolaltă monete de nichel în sumă totală de K 20 mil., din care sumă cad asupra Austriei K 14 mil. și asupra Ungariei K 6 mil. Un proiect de lege analog celui prezentat de guvernul ungar s'a înaintat și dietei austriace.

SUMAR.

Băncile ca propagatoare ale culturii și bunăstării. — Anul economic 1906. — Institutetele financiare ale naționalităților. — Bilanțul băncii Austro-Ungare. — Părerii contra-zicătoare asupra comitetului de supraveghiare. — Jurisdicțiune: Votul acționarilor interesați în adunarea generală. — Revista financiară: Situațiunea. — Societăți financiare și comerciale: „Cordiana“, „Hosmăreana“, „Vulturul.“ — Cronică: Rugare, Posturi vacante, Supracenzurarea periodică a hipotecilor, Bani noi

Bursa de efecte din Budapesta

Cursul din 17 Ianuarie 1907.

%	V A L O R I	Bpes a vi de
A. Datoria de stat ungară.		
4	Renta ung. aur, scut. de dare	115.75
4	„ „ Cor. „ „ „ „	96.55
3 1/2	„ „ „ „ „ „	85.55
—	Impr. cu premii à 100 fl. „ „ „	207.—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	157.—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	79.—
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	101.50
4	„ rurale ungare „ „ „	94.75
4	„ „ croato-slav. „ „ „	97.75
B. Datoria de stat austriacă.		
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	99.75
4	„ „ „ Ian.-Iulie „ „ „	99.75
4.2	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	100.60
4.2	„ „ argint April-Oct. „ „ „	100.60
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	160.50
4	„ „ 1860 à fl. 100.—	223.—
—	„ „ 1864 à fl. 100.—	271.—
4	Renta austr. aur, scut. de dare	117.80
4	„ „ Cor. „ „ „ „	99.80
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „ „	—
C Alte datorii publice.		
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	95.85
5	„ „ Viena	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	120.—
4	Imprumut Temes-Bega din 1897	97.—
D. Scrisuri fonciare, oblig. ț. com., etc.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	100.40
4	„ „ 50 ani în coroane	101.—
4 1/2	Banca com. ung. Pesta în fl.	101.—
4	„ „ „ în cor.	97.75
4 1/2	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie repl. 60 ani	105.25
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	97.25
4	Obl. com. „ „ „ în cor.	97.75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	123.—
4	Scris fonc Inst. de credit fonciar ungar în cor.	97.40
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	101.—
4	„ „ „ „ „ „	97.50
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	138.—
5	„Albina“, Sibiu	101.—
4 1/2	„ „ „ „ „ „	100.—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100.—
4	„ „ „ „ „ „	98.—
4 1/2	„ „ „ „ Brașov	102.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	101.—
4	„ „ „ „ „ „	97.50
E. Lozuri.		
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100.	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100.	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	258.—
2	„ „ sâmbesc à frs 100 —	—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	23.—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	—
—	Buda, comuna à fl. 40—	175.—
—	Pálffy, à fl. 40—	183.—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	49.—
—	„ „ ungară, à fl. 5—	73.—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	510.—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	9.75
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	11.50
F. Valute.		
—	Galbini imper pr. bucată	11.43
—	20 franci aur	19.13
—	20 marce aur	23.56
—	Sovereigns pr bucată	—
—	Ruble hârtie per bucată	2.54
—	100 Marce hârtie	117.70
—	100 franci hârtie	95.90
—	100 lire hârtie	95.90
—	100 lei hârtie	94.90

Bursa de București.

Cursul din 17 Ianuarie 1907.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	103 ¹ / ₄
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	95 ³ / ₄
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	92 ³ / ₄
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	92 ³ / ₄
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	92
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	103 ¹ / ₄
Serisuri fonciare rurale 5%	"	"	103
" " " 4%	"	"	94
" " " urb București 5%	"	"	100 ³ / ₄
" " " " Iași . . . 5%	"	"	98 ¹ / ₄

Bursa de mărfuri din Budapesta

Cursul din 17 Ianuarie 1907.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	14-00—14-65
" " Tisa	" " " "	14-45—15-55
" " Pesta	" " " "	14-40—15-05
" " Alba-reg,	" " " "	14-25—14-90
" " Bacica,	" " " "	14-10—14-80
Secară	" " " "	12-65—13—
Orz	" " " "	12-80—13-10
Ovės	" " " "	14-70—15-10
Porumb	" " " "	9-80—10-10
Rapiță,	" " " "	31-00—32-50
Slănină de porc B.-Pesta	" " " "	143—144—
Untură (elisă)	" " " "	110—115—

Cursul pieții Sibiu din 17 Ianuarie 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11-25	11-35
Lei (bilete)	" 94-20	94-60
Lei (argint)	" 93-50	94-20
Marce (hârtie sau aur)	" 117-40	117-75
Napoleon d'or	" 19-04	19-12
Lire turcești (aur)	" 21-55	21-75
Sovereigns	" 23-90	24-10
Ruble (hârtie)	" 252—	253-50
Rubl _o (argint)	" 245—	247—

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de case și locuințe).

Nr. 2 (2—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

„ZĂRÂNDEANA“, institut de credit și econ. în Băița.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zărândeana“ sunt invitați la a

IX-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 10 Februarie st. n. a. c., în localul institutului, în 2 ore p. m.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Numirea de către președinte a unui notar precum și a 2 scrutinători.
3. Examinarea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotentelor.
4. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1906.
5. Raportul comitetului de supraveghiere.
6. Deciziunea asupra contului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.
7. Deciziunea asupra împărțirii profitului curat etc. (§ 27.)
8. Alegerea membrilor în direcțiune pe periodul 1907—1909.
9. Eventuale propuneri în sensul §. 27 lit. g) din statute.
10. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor receruți, adunarea, în sensul §. 23, se va ține în 17 Februarie st. n. a. c., la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune, în înțelesul §-ului 19 din statute, la cassa institutului acțiunile și documentele de plenipotență, cel mult până la 9 Februarie 1907. Acțiunile se pot depune și la cassa societății „Crișana“ în Brad și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Băița, la 12 Ianuarie 1907.

Dr. Ioan Radu m. p.,
președinte.George Drăgan m. p.,
dirigent.

„HOSMĂREANA“, inst. de credit și econ. în Hosman.

CONVOCARE.

Domnii, cari au subscris acții la înființândul institut de credit și economii „Hosmăreana“ societate pe acții să invite prin aceasta în sensul §-lui 154 al legii comerciale la

Adunarea generală constituantă,

care se va ține Duminecă în 27 Ianuarie 1907 st. n. la 11 oare a. m. în sala școalei gr.-cat. din Hosman cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiunilor subscrise.
2. Deschiderea și constituirea adunării.
3. Deciderea asupra înființării societății.
4. Stabilirea statutelor societății.
5. Raportul fondatorilor.
6. Luarea la cunoștință a denumirii direcțiunii din partea membrilor fondatori, sau la cazul că membrii fondatori nu s'ar folosi de acest drept, — alegerea direcțiunii.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere.
8. Deciziune cu privire la responsabilitatea fondatorilor stabilită în §. 152 al legii comerciale.

Participarea la adunare se poate face sau în persoană, sau prin plenipotențiați, cari însă trebuie să fie acționari.

Hosman, în 5 Ianuarie 1907.

Din incredințarea fondatorilor:

Ioan Pampu m. p., Ioan Vasile m. p., Nicolae Pinciu m. p.,
învățător. inv. penz. preot.